

РЕЦЕНЗИЯ

От: професор д-р Богомил Борисов Манов.

Университет за национално и световно стопанство, катедра „Финанси“,
хабилитиран по научна специалност „Финанси, парично обръщение, кредит и
застраховка“

Относно: дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „доктор“
в професионално направление 3.8 Икономика, по научна специалност „Финанси, парично
обръщение, кредит и застраховка“ (Финанси)

Автор на дисертационния труд: Росница Пламенова Радоева

Тема на дисертационния труд: „Финансово управление на човешките ресурси в
публичната администрация“

Научен ръководител на докторанта е доцент. д-р Валентин Милинов от СА
„Д.А.Ценов“, гр. Свищов

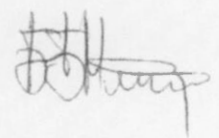
Основание за представяне на рецензията: участие в състава на научното жури по
защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 359/30.04.2019 г. на Ректора на СА
„Д.А.Ценов“.

I. Общо представяне на дисертационния труд

Дисертационният труд има за предмет на изследване възможните решения за
финансово управление на човешките ресурси в областна администрация. Той е разработен
в обем от 195 стандартни компютърни страници и съдържа увод (обща характеристика на
дисертационния труд), изложение в три глави и заключение. Приложен е списък на
използваната литература, който съдържа 153 източници. В разработката има 17 таблици, 2
графики, 6 фигури, 2 диаграми и 7 приложения.

Като цяло, дисертационния труд е добре структуриран и съдържанието в него
съответства на избраната тема.

II. Препенка на формата и съдържанието на дисертационния труд

Като цяло, работата на докторантката по дисертационния труд се характеризира със следните по-важни моменти:

Първо. Избор на актуална и с практическа значимост тема.

Подобряването на управлението на финансите в посока повишаване ефективността на персонала в публичната администрация е от съществено значение за повишаване благосъстоянието на нацията. Едно от предимствата на членството ни в Европейския съюз е възможността за пренасяне на положителни практики във всички сфери на стопанска дейност, в т.ч. и в сферата на общинските финанси. В това отношение, с доказани резултати е европейската практика за значителна децентрализация в управлението на финансите на местно равнище. Сърцевината на това управление е управлението на персонала, което при равни други условия, е от решаващо значение за постигане на предварително зададените общинските цели. В българската литература има недостатъчни на брой публикации, касаещи оптимизирането и повишаването на ефективността при управлението на човешките ресурси в публичната администрация. Всичко това прави настоящата дисертация, не само актуална, но и практически значима.

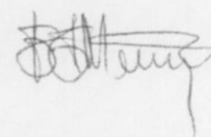
Второ. Сравнително добре е представена информационната база на емпиричното изследване.

Обяснено е нейното значение. Представени са авторите и литературните източници имащи отношение към третираните въпроси в дисертационния труд. На това основание, може с убедителност да се твърди, че авторката познава в достатъчна степен достигнатото равнище на знание преди нея и може по-ясно и категорично да се открие нейния научен принос в изследваната проблематика.

Висока оценка заслужават аргументирането на авторска позиция по отделни въпроси на дисертацията и на места активната дискусия по нерешени проблеми, която тя води с останалите автори.

Трето. Открити са предмета и обекта на изследването.

Докторантката е обосновала като предмет на изследване „възможните ефективни решения за финансовото управление на човешките ресурси в областна администрация“ и

като обект „човешките ресурси в публичната администрация и по конкретно ограничаване на изследването към човешките ресурси в областна администрация на Р. България. (стр.8)

Четвърто. Ясно са открити изследователската теза, целта на труда и конкретните задачи, които се решават с оглед на нейното реализиране.

Докторантката защитава тезата „за позитивния ефект от ефективните финансови решения за инвестиции в човешкия капитал в публичната администрация, водещи до оптималното кадрово осигуряване на областно ниво на държавно управление с оглед постигане на по висок икономически растеж и по добро регионално управление по функции и дейности “. (стр. 8).

Основната цел на дисертационния труд е да се извърши анализ на бюджетните средства за човешки ресурси в конкретна областна администрация като отправна точка за подобряване резултатността, прозрачността и публичността на дейността ѝ в условията на териториална финансова независимост. За нейното достигане, тя предлага и в последствие разглежда четири конкретни задачи, посочени изчерпателно на стр. 8 и 9 в настоящата разработка.

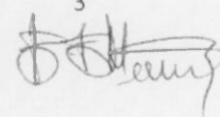
Детайлно е посочена и използваната методология при научното изследване. Тя е представена чрез използването на SWOT анализ, системният и комплексният подход, теоретичен анализ, статистически, графични методи и методът на наблюдението. Посочени са ограничителните условия при третирането на изследователската тема.

Пето. Представените данни за общинската администрация са добре систематизирани и онагледени.

В разработката има 17 таблици, 2 графики, 6 фигури и 2 диаграми. Таблиците и фигурите дават много добра и нагледна представа за изследваната проблематика.

Шесто. Избраните показатели са използвани коректно.

Направена е необходимата аргументация за техният избор. Удачно са подбрани статистическите данни и са коментирани коректно. Като цяло, използваните данни са достатъчни и правилно съотнесени към конкретните проблеми, които се изследват.

3

Седмо. Дисертационният труд представлява сравнително добре подредена разработка.

Налице е необходимата последователност в изложението, както и подходяща пропорционалност между отделните глави. Обемът на дисертационния труд е напълно достатъчен за изследване на конкретно избраната тема.

Стилът на писане е ясен и изложението в дисертационния труд се разбира лесно. Не констатирах повторения и логически противоречия.

Осмо. Спазени са правилата на научната етика.

Авторът е цитирал коректно използваните източници на информация при написване на дисертацията. Не установих плагиатство. Напротив, установих защита чрез убедителна аргументация на авторска позиция по отделните проблеми, предмет на настоящата дисертация.

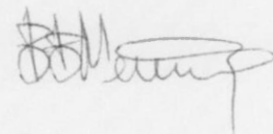
Девето. Оценка на автореферата.

Представеният автореферат от докторантката Росица Пламенова Радоева отразява в голяма степен основните и най-съществените моменти от дисертационния труд. В това му качество, той представлява едно добро резюме за бързо запознаване с основните моменти и постижения в работата.

Десето. Оценка на публикациите по дисертацията.

Авторката е представила списък с публикациите, свързани с дисертационния труд. Той е съставен от една студия, една статия в съавторство и три доклада на научни конференции.

Студията е със заглавие: „Подкрепа на проекти с висока обществена добавена стойност от областните администрации – възможности и предизвикателства“. Статията е в съавторство с доц. д-р Милинов и със заглавие: „Човешките ресурси в областна администрация – финансови, управленски и организационни аспекти“. Докладите са самостоятелни и имат следните заглавия: „Стратегическо съответствие на политики и методи за управление на човешките ресурси в областна администрация“, „Изследване на ефективност и публичност на дейността на областна администрация за развитието на

аграрния сектор в Р. България“ и „Подобряване на финансовите и застрахователните компетенции на областните администрации като стратегически партньор на земеделските производители“.

Всички цитирани публикации имат пряко отношение с темата на дисертационния труд. Те са и свидетелство за разпространени и направени публично достояние някои от резултатите посочени като приноси в настоящата разработка.

III. Научни и научно-приложни приноси на дисертационния труд.

В дисертационния труд са налице научно-теоретични и научно-приложни резултати.

Към научно-теоретичните приноси могат да се причислят:

- изследваната и потвърдена пряка зависимост между стимули във възнаграждението на труда и кариерно развитие от една страна и резултати от труда на служителите от администрацията, от друга, основаващи се на обективна атестационна оценка и известна стълба за кариерно израстване;
- разширеното, обогатено и аргументирано разбиране за финансовото управление на човешките ресурси в публичния сектор, като основа за пазарно ориентиран подход за цялостно управление на публичните институции;
- изведената и аргументирана потребност от национални и регионални политики и свързаните с тях програми в управлението на човешките ресурси в публичната администрация.

Към научно-приложните приноси могат да се причислят:

- предложените методически усъвършенствания в методологията за оценяване на качеството на човешките ресурси в областната администрация;
- обоснованото твърдение за въвеждането на промени в бюджетния процес, целящи задължителното използване на програмен бюджет.

IV. Критични бележки, въпроси и препоръки по дисертационния труд

В работата на докторанта са налице и някои пропуски и слабости. По-важните от тях са следните:

а) допуснати неточности, макар и несвързани конкретно с изследователската теза:
- на стр. 56 посочената формула на стандартната производствена функция на Коб – Дъглас и описанието на символите под нея е нееднозначно;

б) необходимо е да се представят еднозначно и по-ясно достиженията на авторите работещи по предмета на дисертационния труд. Само така може ясно да се открият авторските достижения и приноси;

в) би било по-добре да се води на повече места дискусия с останалите автори, като преди това се изложат техните схващания и аргументи по конкретните въпроси;

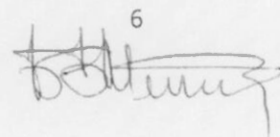
г) като цяло, стила на писане е ясен и разбираем. На места, макар и рядко, се използват сложно съставни изречения, които замъгляват точния изказ. В бъдещата си работа е препоръчително докторанта да пише с по-прости изречения;

д) на места има чуждици и препоръката ми е да се избягва тяхната употреба, като се използва българския еквивалент на думата.

Допуснатите слабости в работата на докторантката са незначителни и те не намаляват достойнствата на представения ми за рецензиране труд.

При защитата на дисертационния труд е добре да се даде отговор на следните свързани с него въпроси:

- ✓ 1. Давайки препоръки за подобряване работата на областната администрация в гр. Кърджали предлагате по-голяма прозрачност на бюджетните документи и да се поддържа публична, систематизирана информация за използваните през годините човешки ресурси и разходите за тяхното обучение. (стр. 166) По какъв начин и колко съществено това ще подобри работата на администрацията по финансовото управление на човешките ресурси?
- ✓ 2. Населението в гр. Кърджали, както и в повечето от останалите български областни градове, с изключение на областните центрове София, Пловдив, Варна и Бургас, постоянно намалява, а състава на администрацията остава постоянен и дори

6

незначително се увеличава. Виждате ли в това някакво противоречие или интереси на заинтересовани лица или групи лица? Какво би могло да се направи за да съществува ефективно управление, базирано на обективно съответствие между население и администрация?

- ✓ 3. Може ли да се твърди, че държавата у нас се управлява неефективно, след като потвърждавате тезата, че публичната администрация е отражение на институционалните основи на начина, по който се управляват държавите? (Holmberg & Rothstein, 2012).

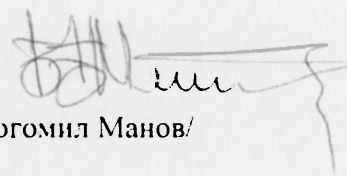
V. Обобщено заключение и становище

Посочените констатации и направения анализ и оценка на научната и научно приложната дейност ми дават пълно основание и убеденост да предложа докторантката Росица Пламенова Радоева за *присъждането на ОНС „доктор“* по професионално направление 3.8 “Икономика”, научна специалност “Финанси, парично обръщение, кредит и застраховка” (Финанси).

18.05.2019 година

гр. София

Рецензент:

/проф. д-р Богомил Манов/